

*Qui librum scripsit
Multum sudavit at absit:
Propitietur ei Deus
Et pia Virgo Maria*

Svítání mne zastihuje samotného při blikavém světélku čadící lampy a nad mou holou pracovním skučí vítr. Stůl mne studí jako deska ledu a já látám dohromady své Zkazky a bláhově se pokouším vytvořit pokračování (...). Čirou pálenkou se snažím osvěžit svůj štětec, ale výsledkem není nic než tato kniha, výplod mé siroby a rozhořčení (...). Jsem podzimní hmyz lkající k měsíci a tisknoucí se ke dveřím, aby se zahřál. Zdá se mi, že ti, kdož mě chápou, jsou toliko stíny, pohybující se mezi zčernalými lesy a pásy hraničních hvozdů, zahalených tmou...

Pchu Sung-Ljng

Jen nevěřící ztrácejí naději. Dokud dýcháš, máš stále naději.

Mír Amman

I. Z DENÍKU ARNOŠTAJENČE

Měl bych povědět jméno

–Arnošt Jenč -

Ale co s místy letopočty a názvy

Sedím tu ve svém pokoji
Ty čtenáři někde také tak
Není třeba abych-se ti představil
Jsi krev mé krve můj bližní
Všechno a nic znáš jako já

Co na tom kdo - co na tom jak
Oba jsme odsouzeni k smrti
A nevíme kdy ortel bude. vykonán
Možná že jsi o tom nepřemýšlel
Ale život je než lhůta před popravou
Jednou tě vyvedou
Dostaneš klapku přes oči
Na kterémši dvoře

Kde je smrti tvůj osten?
Velbloudí srst jara kvete
Zase třešně opadaly
Šeříky nasazují a jabloň spálil mráz
Po kolikáté už?

A je tu krákorání slepic
Klepání koberce náhodný hluk
Všechny zvuky všedního dne

Co bych ti dál popisoval scénu?
Jsme uprostřed věčnosti

V závratných prostorách –
Mlžiny a hvězdy atomy a prázdna
Záření metalický prach
Trouchnivění fosfor láska atd.
Všechno tak nepochopitelné

Uplyvá zlomek nekonečného času
Naklonil jsem hlavu
Ruka přes hranu stolu visí do kosmických kilometrů a mil
Bůh je všude se mnou
Myslel jsi někdy na všudypřítomnost Boží?

Ta tužka tady vyrývá záhadné signalizování duše
A zatím přesněji a důkladněji
Nesrozumitelnou šifru mého života
Zaznamenávají andělské kůry

Jestli někde leží ztracený špendlík
Jestli trnou v paměti zasutá místa
Kdosi o nich dobře ví
A kdosi zná

Ó čtenáři
Možná že jsem ti něco zatajil
Buď trpělivý
To poznání tě nemine
Spolu budeme stát
Na Posledním soudu

Ty i já uslyšíme ten hlas
kterému nic není tajno

II.

Nevybíral jsem si místo
Nezvolil jsem si ve vesmíru
Městečko s věží
Která trčí jako výhružný prst

Náhoda - řeknete
Náhoda - řeknu
A kdo ví?

Ale což jsme si určili svět
Svět v kterém platí zákony tíže a zemské přitažlivosti
Svět v kterém rostou vlasy nehty tráva a orchideje
Svět který je vždy o maličko méně
Skutečný než ráj
A o stín určitější nežli nicota?

Bezpochyby zde nebo jinde
Byl by mě schválil stesk

Protože třicítka táhne
A k srdci duje hořký vítr světa

Navečer v modré mlze
Když poslední vlaštovka probodává šero
A první netopýr napodobuje vzlétající bludici tmy
Chodívám se svou ženou
V té části města která se podobá vesnici
Nehybné stromy obklopují malé náměstí
Listy se ani nepohnou jak vyřezány z plechu

Kdyby sem tam nežloutlo v oknech světlo
Řekl bys
Vylidněné město

Opuštěná planeta
A pak najednou začne vyvěrat v tichu
Crkot vody
Je to prastarý zvuk
Stále stejný od té doby
Kdy voda opustila ráj
Dole se luna tříští v černi a v lopuchách
Nahoře větve přesekávají srp měsíce

Když jsme přešli přes dřevěný mostek
Do staré zahrady
Kroky zaniknou v trávě
Ztrácíme těla mezi kmeny bloudí
Dvojice duchů
Nehmotná duše hledí přes pobořený tarásek
Na kulisy periferie

Je tam fotbalové hřiště s tribunou
Zadní strany činžáků
Antény a tyče
Zednická bouda
Mezi stromy se mihají světla kolotoče
Ale mohou to být také signály tonoucího Pacifiku
Gramofon řve
Přece jen je to stesk skutečného světa

Na konci každé procházky je toto prázdno
To opravdové prázdno
Jímž končí každý den

Všechny obrazy všechny děje reálné
Proměňuje takto naše srdce

V nehmataelný stesk prázdne periferie
Stojíme stále na krok od stažené stěny

Života který byl ale už není

III.

V tomto městě tedy

V roce 1949

V době kdy Mao Ce-tung obsadil Šang-hai

12. května

(A Kristus dosud visí na kříži)

Den nato

Co náhlý noční mráz spálil polovinu květů

Nevyslovitelné

Málem mě rozdrtilo

Už delší dobu jsem nosil v duši

Jakousi mrtvou hmotu

Podoby na které jsem zapomněl

Najednou samovolně

Vyvstávaly v rohu pokoje

A tu náhle

Právě toho dne

To přišlo

Do světnice se nahruly všechny místnosti

V nichž jsem kdy byl

Jedna křičela přes druhou

(Ačkoli nebylo slyšet ani hlásku)

Tady ses narodil

A já jsem hotelová postel v Náchodě

Strávil jsi ve mně jednu noc

A pak jsi na mne zapomněl

Tamhleto je tvůj prázdninový pokoj

Ta omítka se odchlípla

Když Kamila v noci vešla

A ve mně jsi bydlel osm let
Mám ti připomenout ty chvíle
Když jsi chodil sem a tam nevěda
Do čeho píchnout co počít'
A kdo seděl u toho stolku -
Kdo všechno za tebou přišel?
Vím že ti ty židle skříně
A stěny byly nesnesitelné
Když stály
A jeden jediný hlas se mezi nimi už neozýval...

A tak jsem v té chvíli viděl
Že všechno záleží na tom
Jestli se mi podaří přes dálku
Času přece jen narovnat výšivku
Kterou jsem přehlédl
Jestli vyměním vodu
Květinám jež jsem nechal zvadnout
Jestli řeknu to slovo

Komu?

Dohadují se mezi sebou o odzbrojení
Sestavují komise pro atomovou pumu
Nenarovnáme-li zmačkaný papír svého života
Necháme-li ležet to haraburdí našich skutků
K nimž nemohl anděl
Zůstaneme-li sami sobě v cestě
Ta utlačená nekonečnost jež je v nás
Ó čtenáři
Zcela jistě rozmetá svět

IV.

Ó město dosud stojící
Město se srdcem ježatým
Věží a katedrál
Uprostřed strašlivé siroby činžáků
Uprostřed kamenné pouště

Předměstí podobná kráterům vyhaslých hvězd
Co signalizují nesrozumitelná znamení
Kominů antén a lamp
Ty příznaky budoucnosti dosud nedešifrované
Do stydnoucího prostoru?

Kdy se promění tvé bezduché tělo
V nesdílnou smrt
Mlčících rozvalin pouště
Pod převalujícími se přesypy vteřin a písku
Uprostřed věčnosti světélkující kosti Ninive anebo Chimu?
Ó proč aspoň Květné neděle nemáavají svými větvkami
Kde jsou děti které se za tebe modlí
Proč neslyším hlas zvonů?

Mé dětství
Tvůj dům stál na této periférii
Jeho pěšinou polní
Byla vychozená pavlač
Přírodu předstíraly zpocené zdi dvora
A ze všech živočichů Božích
Tu šťastny byly j'en krysy

Mé dětství

Bez modlitbičky odříkané před spaním
Ó mé dětství ulic parků a schodů
Nedělí bez kostela

A přece tu byl anděl
Nevinnost královská
Nevinnost pohana nekřtěného
Tančící se mnou bosýma nohama
Čarovné kolo mladých let
Nebe peklo **ráj**

A přece tu byl matčin obličej
A přece tu byla nesmrtelná duše
Přece tu bylo vědomí
Že tyto dni nejsou celé
Že ptáci odlétají

Kam odlétají ptáci?

Jeto tak dávno
A je to tak blízko jako by to bylo dnes:
Maličké tělo školáka
jako pohozeno leželo v dětském pokoji jedné nekončící noci
Byl jsi tak sám se strašlivou představou věčnosti
Která osvítila jako blesk
Maličkou duši

Vzpomínáš jak se tato nesouměřitelnost
Nepochopitelného s bezbranným
Nechtěla vejít do dětského srdce?

Od toho dne jsem měl svůj vlastní kalendář
Nepropustil jsem ani jednoho dne
Bez výbuchu děsu

Jako kráčejíci zeď
Milimetr za milimetrem blížilo se Beznocí a Bezdení
Kamarádi nerozuměli

Mluvil jsem o tom s někým
Koho jsem neuměl pojmenovat
Chtěl jsem aby všechno skončilo ohromným svátkem
Kde by už nebylo kuřátko
S hlavou přiskřípnutou mezi dveřmi

A je něco špatného na tom

Že by kuřátka byla v nebi?

Rozhodně tam by stačilo vyjít na záhrobeň
A zavolat pí pí
Rozhodně tam by stačilo cokoli k úplnému štěstí
Protože tam bude Bůh
A nebude to něco
Čím se obrací v nic
I největší lidská radost a štěstí

V.

Slyší rynek Záhřebí Borek a Hořanka
Sladká jména
O kterých se mi bude zdát ještě v mrákotách smrti
Vonící hlína jež naplníš
Ústa zemřelého

Tam někde pláče líbezný stín
Chlapeckých let
Tam někde klope můj dřevěný mlýnek
V ohromné prostoře mládí
A v té krajině ještě
Potkávám radost pod šípkovou růží
A v zaječím zeli

Tam tam
Vít je pln pokřiku mých prvních lásek
Nikdo je neslyší
Dotýkají se mého srdce
A závratná hlubina stesku po domově T
eče

V prastarém písku
Uzlíček zetřelých kostí
To je tvé místo
Stařenko
Ochránkyně mého dětství
Jednoho dne
Městské dítě přijelo na venkov

A potom několik let
Den ze dne dětské oči viděly
Skromnost s prostotou

Nemluvila jsi
A bez výčitek nesla
Naplňujíc bez odmluvy
Pořádek všedního dne
Tak pečlivě
Jako svou světnici vždycky uklizenou

Láska vojáka je krátká
A hanba svobodné matky trvá celý život

Jen ze dvou tři tesklivých slov
Jimž dítě nerozumělo
Promluvila někdy tvá samota
Chudého

Mezi sbíráním klásků a lámáním chrastí
Nebylo nic
Než neděle svými zvony vyzvánějící

Uvázala sis nový šátek
A v kostele si stoupla někam dozadu
Protože chudý se nesmí stavět na oči lidem
Aby ho tím lépe viděl Bůh

Neznal jsem životy svatých
A ty bys sotva uměla povědět co je to svatost
Ale viděl jsem na vlastní oči blahoslavenství
Viděl jsem tichou a pokornou srdcem
Ježíž je království nebeské

Ach po kterém bulváru beznadějném
Chodil jsem asi tenkrát večer
Když ty ses oblékala do svátečních šatů
Naposledy tady
Ale už pro Boha
Aby ses mu představila jak se sluší

A také
Aby ani mrtvá nepřidala nikomu práci
A tak tě našli ráno s rukama skříženými
A tak tě položili do země

Někam se ztratil tvůj poslední lístek
"Nikomu nejsem nic dlužna"
A já teď stojím u hrobu beze jména
Kde leží Josefa Jencová
Čekajíc
Vítam venturi saeculi et
Resurrectionem mortuorum

Pros za nás
Kteří jsme dlužni celý svůj život

VI.

Pokaždé ještě
U srdce mne bodne

Když vzpomenu
Že neděle počíná
Že chlapec býval sám
Sám ve velikém městě
Před ním leželo plátno nepopsané
Modrá rozloha svátečního dne

Je neděle ráno
Šestnáctiletý vstává
Češe se obléká sváteční šaty ..
Váže pečlivě vázanku jako by odíval mrtvého
Prohlíží svou utopenou tvář v zrcadle'

Na jazyku mu hořkne volnost ničím neohraničená
Osud ještě nevznesený
A už tak nesnesitelný

Šestnáctiletý sténá
Šestnáctiletý má své břemeno
Šestnáctiletý zná osten v srdci
A neví že je to kříž

Kam jít
Kam namířit kroky?
Město je plno osudů -
V střízlivé stafáži ulic
Pohání chodce touha úzkost výdělek sen

Otvírají se zahrady
Otvírají se kavárny taneční síně
Otvírají se plovárny biografy a promenády
Možná že někde se podává hostie
Kněz praví Ite missa est

Šestnáctiletý o tom nic neví
Černé víno melancholie obluzuje srdce
Šestnáctiletý bloudí ulicemi
Ta kterou sleduje mu uniká
Z Nebozízku obzírá věčnost
Z Barrandova je stejně daleko na konec světa
Jako z Troje nebo z Prokopského údolí

Mohl by se stát prodavačem sodové vody
Pasákem nevěstek vyvolavačem pouťových návěst

Mohl by se stát čímkoli tohoto dne

Ale neúprosná garda ho obklíčila
Jeho krok je řízen
Při každém pohybu kopí se dotýká hrudi

Odpoledne povaluje se v zcuhané trávě
Máí plavky
Naproti vydechují morovou vůni jatky
Je to plovárna Štvanice
A zde lež! štvanec

Ohromné topoly převracejí své listy
Vítr šumí
Pravěký vítr nad bolestmi
Bez začátku a konce bez času a prostoru
Šestnáctiletý to vidí

A vidí také boudu hokynářovu
Pramici přívoz děvčátka dospělá i nedospělá
Periferii mrtvou a živou

Kupuje si slanečka a pije Zátkovu limonádu
A vedle něho sedí Sofie
Sofie tanečnice z šantánu
Drobná jako loutka

Ačkoli se seznámili před chvílí sedí na jedné dece
Ve vodě plavou splašky a krysy
Je to nepravděpodobné že by tu mohlo být něco čistého
Přese všechno Sofie dosud je panna
Taková je scéna ,takoví jsou herci
V kterékoli vteřině by to mohlo skončit

Právě tak by mohla vypadat stafáž Posledního soudu

Není to opera buffa je to tragédie
Sedí vedle sebe a drží se za ruku
Ale je jisté že právě tyto dva si nejsou nic platni

Neuvidí se už nikdy
Neplač Sofie jste dál než Sirius a Cassiopea -
Už víckrát nepřijde

V noci přichází šestnáctiletý domů
Ohromné město oddychuje
Tisíce duší

A je to jak prach rozpadlých hvězd
trouchnivá záře světelné blýskavice
Elektrické výboje polibky rozkoše závratě laskání

Kde jsi ó duše?

Až k smrti miluje tento svět
A není to jeho svět

Šestnáctiletý je sám
A zatím pomalu ve hvězdných prostorech
Po venkovských cestách po mezích s mateřídouškou
Pod neonovými reklamami
Přes bulváry a v ztlhlých uličkách
Tajnými pěšinkami srdce

Přichází

Ten

Jež hledal

A nečekal

VII. ÓDA NA MLADOST

Kdybych měl jediný troník
Ale nemám
Nemám vůbec nic

Kdybych měl obolos
Koupil bych si tě

Koupil bych si tě
Ale nikde tě neprodávají
Nemám tě
Pro mne už nejsi

Všechno bych rozdal
Mládí
Všechno bych vyměnil
Za tebe

Takové
Jaké jsi bylo
Nesnesitelné

Nebylo to možné vydržet
Touží jsem po domově
Každý den jsem umíral touhou

A přece: vrať se!

Už nejsi

Po nebi tančily luny šílené jako já
Tropické listí stromů neslyšně hovořilo
Svět byl uspán v srdci vůně

Voda štkala s našimi kroky
Bílý stín šel vedle mého srdce
Tmou ve staré zahradě

Nebyl jsem už
Nebyl jsem tenkrát víc
Než děti ještě nezrozené
Než děťátko zakopané pod voňavou travou
U vesnických kostelíků

Divizna kvetla na mém hrobě
A hlas zakleté žluvy
Volal z hlubiny černého sadu
Z hloubky lidského času

Ad Deum ~
Qui laetificat iuventutem meam

VIII. AUTOPORTRÉT L. P. 1942

Když jsem se vracel domů
Ztichlými ulicemi
Z jednoho konce Prahy na druhý
Zlomené křídlo vleka za sebou

Když jsem jel drožkou k ránu
Proboden do srdce
Deptán klapotem podkov
Pohřbíván závěsem sněhu

V noční tramvaji
Osvětlen ze všech stran
Zavěšen na držadle
Jediném pevném bodu vesmíru

Ve vinárně Slovanka
Kde bylo tma
Kde jako můry světélkovaly u stropu lampióny
A dole prohnílá srdce

Přestrojen za maškaru
V noci ve všeobecném zmatku při bláznivém kamevalu
Ještě na mnoha místech

O silvestrovské noci
V baru Turandot
Kde jsem byl tak zdařile veselý
Mé přestrojení bylo vždycky odhaleno
Nebylo možno uniknout

Tu stojím já
Arnošt Jenč

To je má tvář

Smutek stejný za všech vlád

Nikdy jsem se nezměnil

IX.

Krajiny kusy našeho života
Části našeho těla a našeho srdce

Dětské oči poprvé vnímaly obzor
Někde v paměti tonou útržky věcí
Jako důvěrně známé obličej

Stromy ulice kostky dlažební
Nebyly mrtvé
Hrály kulisu našich osudů

Ten výřez okna několik drátů telegrafních na fialovém nebi
Za její hlavou
Obličej byl temný klobouk spočíval na psacím stole jako
mrtvé vnitřnosti

Krajiny které jsme ani nevnímali
A které vytanou v úzkostech smrti

Krajiny spatřené ve snu

Krajiny kde jsme nikdy nebyli
A které dobře známe

Krajina v jejíž hlině
Na věky bude pochováno mé tělo

Až do chvíle soudu
Až do chvíle kdy mé ruce protrhnou koberec trávy
A oči naposled uvidí zemi než zajde

X. CHLUM U TŘEBONĚ

Poutníku který tu kráčíš
Věz že všude kde šlápneš
Šlapeš po mém srdci

Jedno vysoké léto
S bílým zámkem
S parkem plným mostků
S vodami v kterých se odrážely na prach rozbité luny

Při západech slunce
Vlaštovky štěbetaly
Vlaštovky v přesných elipsách
Kroužily kolem kostelíka

Neděle tam byly chladivé a mímé
Jak voda v kropence

Varhany preludovaly
A čas plynul jako by nebylo času
Jako by hodiny stály

L to ze všech stran
Obklopilo mou duši svým tichem
Ulehl jsem naznak do trávy
A tonul v azuru

Mého čela se dotýkaly čekanky
Z dálky zněly dívčí hlasy
Přítomnost jako plachetnice
Kotvila na vodách
A v ráhnech se chvěly dálky obzorů

XI. STARÁ BOLESLAV

Slyšel jsem tam vyzvánět zvony

Nad topoly nad klidně tekoucí řekou
Nad řepništi ležely zprohýbané vrstvy horkého letního

vzd
uch
u

Odkudsi dýchalo puškvorcem
Jako chlad ze sklepa
Jako okurkový lák

Miřoval jsem netečnost o polednách
Prašnou rovinu rozlehlou
Cizí mi byly skály a hory

Ve vypůjčených botách jsem tam chodil po náměstí
V nových botách z vepřové kůže
A pro ně
A také pro svoje umění taneční
Choval jsem jakési naděje v úspěšné skončení dne

Mnohokrát ještě
Po mnoha ulicích
A ve mnoha městech
Šel jsem takto jako slepý
Vždy mimo

A kdy se vrátím
A půjdu bos
A v šatě kajícím
K té jež je naše Královna a Paní
Pro naději
Ve šťastnou hodinku smrti
A konec dnů?

XII. LADISLAV VODRÁŽKA

Byl syn své doby

Pustil se jednoduchou cestou života
Který je možno vnímat očima olíznout jazykem
A stisknout mezi *prsty*

Odmítl po tátovi převzít koloniál
Stal se členem klubu KAŽDÝ DEN JEDNU ŽENU

Živil se jako obchodní cestující jako agent s byty
Jako překupník a nakonec jako pasák

Byl zatčen gestapem pro požívání omamných jedů
Vězněn na Pankráci
Vyhubl na kost trpěl a viděl trpět
Ale to všechno mu neřikalo nic

Znal svět a věděl
Že je to jen porušení normální životosprávy
Život se zas vrátí do svých kolejí

Jeho filozofie zněla:
"Nikomu nepřekážím Nevnučuji svůj názor
Každý jak se mu líbí a každému což jeho jest
Co jiného je demokracie?"

Nebyl zlý člověk rozdělil se o peníze
Dovedl poskytnout přístřeší

Markétu nakazil ošklivou nemocí
Ale konečně *to* je riziko
Na něho se také nikdo neohlížel

Někde v jeho životě byl okamžik
V němž dal sbohem své duši
Zřekl se obrazu k němuž byl stvořen

Objektivně nemůžeme vyloučit
Že se s léty usadí
Ještě *to* může někam dotáhnout

Tak jako tak
Nebude se kát vždyť ani neví proč
A jednoho dne zemře

Svět se proto nezboří
Taková léta šlapem po něčím Těle
A dech v hrudi trvá

XIII. GUSTAV KARLÍČEK

Jeho otec byl podivínský advokát bez klientely
Držel ho zkrátka našťěstí zemřel záhy

Karlíček si umínil že nikdy nebude pracovat
Ale jeho ideálem bylo mít se dobře

Třebaže měl jedny šaty
Nosil je pečlivě vyžehlené
Příroda ho obdařila filmovým obličejem
Nosil apartní úsměv

Tančil mistrovsky
To byla jeho jediná vášeň
Neboť měl choré srdce
A musil se šetřit

Pěstoval si svou nemoc bylo to jeho jmění
Dostával na to rentu a pracák byl na něj krátký

Když si namluvil Julii
Začalo jeho štěstí

Mohl sedět celé dni doma
A psát své paměti které ho jednoho dne proslaví

Julie
Vydělávala snadno byla mladá

Ostatně měl s ní trápení
Postavila si hlavu
A chtěla donosit plod

Bylo nutno na nějaký čas přerušit zaměstnání
Mužům byl příliš zřejmý její stav
Našli se i takoví co jí nabídli peníze ze soucitu

Když slehla
Karlíček se musel uskrovnit

Dítě bylo ovšem nutno dát k rodičům
Jinak by byl nucen přemýšlet
Jak se ho zbavit

Nesnášel dětský křik

Vedl celkem tichou existenci
Nikoho neobtěžoval
Sousedé v domě ho ani neznali
Z hlediska trestního zákoníku mu nebylo možno nic

vytknout

Byl dbalý své cti

Sup mrchožrout je také zvíře
Má také svoje právo na život

XIV. MARKÉTA SRNKOVÁ

Markétce bylo šestnáct let
Když ji svedl holičský pomocník
U domovních dveří ve stoje

Potom přišel otec opilý domů
Povídá:
"Kdejakému vandrákovi bys dala
A vlastnímu tátovi nedáš?"

Mezitím si Julie
Narazila svého Karlíčka
Karlíček přál každému od srdce
A chtěl se odměnit kamarádovi
Že ho nechá vyválet s konkubínou v garsonce zadarmo
Julie přemluvila Markétku
A spaly u těch dobráků tři dni

Čtvrtého dne večer se vrátily i s kufry
Julii doma vyhnali
A přestala chodit do šití

Markéta necítila nic při styku s muži
Její duše byla zabita před jejím tělem
Které přijalo necitelnost věcí nerostných

"Je to šprýmovné" řekla Julie
"Muži jsou po tom jako diví
Je to tak trochu jako sport a jsi-li mladá..."

Markétka začala chodit po ulicích

Ladislav Vodrážka se s ní oženil
Svatba byla bohatýrská
Ženich se objímal s tatínkem
Vynesli je oba od stolu celou noc byli bez paměti
Markétka mohla konečně jednou spát sama

Manželství trvalo čtyři dni
Markétka ne byla závislá
Byla samostatně výdělečně činná

A také mně tak jako vám
Když večer usedám a záclony jsou staženy
V příjemném teple tělo zažívá —
I mně se zdá že tohle ani nebylo

Jsem ochoten tě zapřít Markétko

A bylo by to možné snad
Že někdo výše ocení tvou bédnou duši
Nežli náš život počestný?

xv. KAREL X...

Karel byl zloděj konzerv

(Kryšpín zabavil příručího
Karel zatím kradl
Peníze byly u Kryšpína
A ještě se náhodou něco semlelo
Kryšpín neznal toho člověka)

Přišel do Prahy z venkova
Jeho ruce byly velké ruce rolnické
Měl modré oči pasáčků
A někde za jeho hlavou jsem viděl strážku s jabloněmi

Snad tam byla i matka

Styděl se jako panna
A ve věcech lásky to byl úplný zajíc
Všichni to museli uznat

Zamiloval se do Markétky
Markétka se mu vysmála
Zakázali mu podruhé přijít

Nikdo neví co je to spát v parku na lavičkách
Celý den a celou noc mít na nohou boty
Ustavičně chodit po ulicích

Když splášil nějaké peníze
Koupil uherský salám přinesl konzervy
Vzácnost v době lístků na potraviny

Markétka se mu vysmála

Rozzlobil se roztloukl zrcadlo
Vyhodil oknem lavor
Chtěl si Markétku vzít
Vystřčili ho za dveře

Pak byl v lapáku čtrnáct dní

Když vyšel na Karlovo náměstí
Bylo jaro bylo tak slunečně jasno
Měl jen kalhoty na holém těle a jednu košili
Kde vzal revolver nikdo neví

Střelil se do spánku
Zůstal tam chvíli ležet na trávniku pod stromem
Než ho odklidili

Velmi se to podobalo
Že leží tam kdesi doma na strážce s jabloněmi
A skutečně na čelo mu spadl se stromu květ

XVI. ABRAHAM HETKA

Už předem
Jako by všechno bylo připraveno

Dětství na téže periferii
Nebylo třeba nic vysvětlovat
Nazývali jsme věci stejnými jmény

Bylo důvodů dost
Abychom si mohli říkat bratře
Aby jeden uhodl myšlenku druhého

Viděli jsme chodit anděly po vodách
V zámecké zahradě plné panen růží a čistého ustavičného

větru

Nikdy nezapomenu
Seděli jsme toho večera
Den ustal se svou trýzní
Žádný z nás nemluvil
Šero přikrývalo tváře jako milosrdný balšám
Jen vítr bil svým zlomeným křídlem
Do střechy domu

„Já nejsem mystik“
Mluvil z dálky přítelův hlas
"Ale kdo se to staví mezi nás a svět
Kdo nás to potřebuje?"

A jindy:
"Četl jsem evangelium
Je to tak skutečné
Stalo se to právě teď
Kristus farizeové žoldáci římsí
A brány pekelné ji nepřemohou"

/

A Vltava šuměla
Bylo vyprahlé léto
Sem tam nějaká trávka ve spárách vyprahlé navigace

Rozrytá dostihová dráha pár vlečných lodí
Dávná krajina prahomích kopců

Z Podbaby z Troje

Kdy příteli odkud a proč
Padla na tebe ta chvíle
Ve které jsi zapřel?

Neboť je to možné
Je možné v jediném okamžiku
Ztratit celou věčnost

Bylo to v hodinách poledních?
Rovnováha je náhle porušena
Svět leží před očima pustý
Odněkud sem doléhá disharmonický hlas
Něco jako křik pávů
Rolování plechu odporný hmat pytloviny

Zradil jsi vše co bylo krásného
Co bylo hrdinského co bylo tragického
Co bylo čistého ve slibech mládí
Slyším
Že ses dovedl přizpůsobit že jsi zmoudřel
Tak tedy jsi přišel do let

Ó příteli
Protože jsem tě miloval Protože jsem ti -zavázán
Za dary které sám odmítáš

Byl bych raději
Kdybys byl mrtev
Metlice na tvém hrobě by mi byla bližší
Než tvá živá tvář
Políček v ústa naději a pravdě

Ale přítel Abrahám se vrátil

XVII. OLIVIE VYHNALOVA

Byli jsme spolužáky od primy do oktávy

Nejhezčí děvče naší třídy

.Jednou mi řekla abych jí přeložil Prudhommovu Puklou

vázu

Ale ještě víc zkrásněla když se vdala

Když byla šťastnou matkou

Zářila zdravím duše i těla

Na schůzce maturantů

(Po kolika letech?)

Řekla: "Budeš mým rytířem dnešní noci!"

Seděli jsme ve Vagoně

A šumaři vyhrávali

Víno zbarvilo růžově svět

"Vzpomínáš? A tenkrát...

Ano jistě bylo to tak"

Stavidla vzpomínek byla spuštěna

Nemiloval jsem ji

Nemilovala mě vůbec nic takového

Ale byli jsme z téhož času

Osm let v jedné třídě

.Jsou věci kterým by nikdo druhý nerozuměl

Za jitra jsem utrl v parku snítku sakury

Byl květen mlékaři právě vyjžděli Rosné ráno

"Tvůj rytíř ti dává kord z květů a vůně

Budiž pod jeho ochranou"

Za rok byla mrtva

Vycházel jsem z krematoria
Byl opět jarní den V kolejích hrčelo tání
V urnovém háji cvrlikali ptáci

.Jak nelidské" pravil hlas
.jako tovární komíny
Trochu čoudu
A kde je duše?"

Olivie
Slibuji ti
Budu se za tebe modlit Vždy večer I moje děti
Potřebuješ to? Je to tak?
Po všechny dni až do smrti

XvIII. DUŠAN HLÁVKA

Sklonění

Nad kompasu říditelných střel

Při noční směně

Za oněch posledních dnů na sklonku Hitlerie.

Hlasem pohnutým jako při vyznání lásky

Jména básníků jsme šeptávali

Bylo podivné slyšet taková slova

V tom stádu zhrubých mužů zhrubých žen

Bylo podivné vidět jeho vysokou postavu

Jak mimo věci rozměry a čísla jde

Někdy mi připadalo

Že jeho tvář

Že jeho rysy se pohybují

V nějakém jiném vzduchu v druhém prostoru

Bylo mu dvacet let a ještě

Si nestačil zvvknout na tento svět

Jako by přišel z cizí země

Zdalo se že není pokoušen

Ale prožíval skrytá muka

Muka žízně muka čistoty

Muka netrpělivosti při čekání příliš dlouhém

Než bude vyvolán jménem

K jedinému úkolu pro který přišel na tento svět

V květnovém povstání byl zabit
Zemřel vstojе
Poctivou ranou přímo do srdce

Odnesl svou duši téměř takovou
Jakou ji obdržel ve křtu

Zařadil se do legie tichých

A já někdy naslouchám
Tomu jeho tichu
Přede mnou vyvstane jeho tvář ze samého světla

Na dosah ruky vedle
Vyvěrá světlo

Vidoucích je čím dál míň

XIX. - XX.

Mráz dul až do kostí
Byl Boží hod
A Vánoce
A byla válka
Kolikátá válka světová ví Bůh

U Černé růže ticho
Ještě nehrají
Jak padající list se snáší sedmá večerní

S úderem hodin kdo to přišel?
Mrazení bílé labuti
Strnutí srdce mezi přijetím a odmítnutím

Tak stála tam a rozkvétala tiše

Byla to krása
Která mrazí
Byla to krása
Která pálí
Byla to vášeň
Která čadí
Byla to láska
Která svítí
Byla to láska
Která začíná a
Láska končící

Prudší světlo mě pak oslepilo

XXI. SONÁTA PRO ČTYŘI ROČNÍ DOBY

zimní

Stuleni k sobě jak děti
Na stoličce před plotnou vychládající

"Tak pozdě a nikdo nejde"
Řekl jsem
"Už nikdo nepřijde až do smrti"
A venku to vločkové ticho
Stále jen padá sníh
Světlo a hudba
Při každém otevření dveří
Na této opuštěné planetě"

XXII.

jarní

Kvetla mochna husí
Mateřídouška
Na mezích šípky

"Očima kvítků je vidět" řekl jsem
,Je vidět až do hrobů
Ty se díváš vysoko a na oblaka
A já jen do země a na tebe"

Řekla
"Slyším jak tráva roste
Slyším jak tvoje srdce bije
Slyším hovor až ze hrobů"

XXIII.

letní

„Jak sv(tí kostel na pahorku
Srpen z bělavého žáru
Vane borová vůně po lese“

Řekl jsem "Slyším tvé srdce
Své srdce jak o vteřinu napřed bije
Ten rozpor není větší
Než nekonečnost vesmíru"

Oheň z ničeho se neživí
Plápolal

XXIV.

podzimní

"Haraší vítr v hrachovišti
Hejl slétá na bodlák
A modřín opadal"

Řekla

"Nevermore"
Řekl hlas
Ze skříňky srdce
Z tlampačů po ulicích
"Nikdy"

"Nevermore"

XXV.

Okno bylo otevřené
Dusná noc letní dýchala z ulice

A tvé bělostné tělo jako ze sloni
Tvé panenské tělo noční lilie
Rozvíralo svůj květ

Přivíral jsem oči
Prsty putovaly ve vlasech
Ústa vdechovala chuť i vůni

Slyšel jsem tě vyprávět příběh beze slov
Šeptala jsi tiše
Oddychováním své hrudi
Sametovým dotykem beránčí kůže
Ostrými hroty prsů z hadích hlaviček

Propadal jsem až na dno černého ráje

Za přivřenými víčky

Vzlétali barevní motýli i duhové ptáci
Šuměly staleté lesy kvetly orchideje
A dřímotná rozkoš padala do zeleného proudu
Voňavé trávy braly svou šťávu srdcím zemřelých

A přece do mého nehlubšího spánku
Zazníval klapot kroků z ulice
Studený řinkot tramvají
Nějaký hlas
A jiné hlasy mu odpovídaly

Tenoukou hůlkou
Klepalo na okno
Šedivé ráno

XXVI.

Jestli chceš být sám
Zasedni se mnou u toho stolku
Ty zde a Evženie na druhou stranu

Je to jediná skutečná samota

V tomto akváriu plném ryb
S barevnou kravatou a proužkovanými ponožkami
Kaváma Lloyd nebo Černá růže

Poslouchej tu divnou hudbu
Ty neartikulované skřeky
Saxofonů a tamburín
To zoufalství skonávajícího věku

Pohleď na ně očima duše
Točí se na parketu jako smýkáni neviditelným kapelníkem
Drží se jeden druhého jako tonoucí
Jejich obličejové mají výraz mumii
Vytřeštěné oči vidí cosi nesmírného
Pošetilý úsměv zatracenců
Úsměv odsouzenců

Ano říkají
Ano
Chci to
Ať to přijde

A nade vším ta píseň
Bez lidského významu

"Bajno - ty jsi taková fajno"
Nic neoznačující
jen nám srozumitelná

.Je to píseň potratů olagum novorozeňat pohozených
V novinovém papíru
Mejdanu sádla na lístky a masa koupeného pod rukou
Látek pepita weekendů mlkování ve stoje
Wolley-ballu Nezaměstnaných
Zač by stál ten život tady bez Zátkovy limonády
Maturit s vyznamenáním Adiny Mandlové
Hovorů s TGM Mein Kampfu
Když nastalů dešťů atd.

Kdyby se tato místnost propadla jako Atlantis
Kterýsi archeolog by vzal tuto sklenku z které piješ
Evženie
A tvoji slámku
Zkoumal by tvou klíčňi kost

Vid' je to děsivé
.Jaká tragédie se tu stala říkal by

Ale zatím nic se neděje .
Ještě podlaha stojí pevně
Jještě se vraždí skrytě
A ty se usmíváš

Jediný mrtvý
jJem tu pouze já
Tys mě zabila
Ale já se tvářím vesele
Vím co se sluší

Je třeba urovnat tu věc
Uprostřed tolika zdánlivě živých

XXVII .

V)jdi Evženie
Mrtvý stíne
Z podsvětí paměti:

Drtíš dosud kramf1íčkem prach země
Anebo srst by1í natahuje své kořínky
Až k tobě
Až k tobě svá vemínka
Po kterých stékají prameny deště
Na ústa mrtvých?

Evženie jejíž tělo tvář chůze bez hany
Byly živoucí trestí periférie
jejíž slova myšlení a skutky
Byly voňavou a pomíjivou květenou
Právě toho roku 1942
Tohoto okamžiku tohoto místa této chvíle
A nic víc

Evženie která jsi byla krásná
jako všechno co už se víckrát neopakuje
Co vykvetlo v jeden příznivý okamžik
A vzápětí zvadne

Má švadlenko
S kloboučkem této sezóny
S kabátkem podle módy

Copak jsi chtěla s láskou?

Láska se nenosí podle stříhu roku

Láska nepomíjí

Ale tys jí vyměřila jen jediný rok

Právě než se začal zpívat nový šansón

Tvá láska byla jako tvá krása

Ze všeho toho co tvoří neopakovatelnou a pomíjivou

příchut' času

Toho co nelze slovy zachytit

Co není zaznamenáno v historii

Co nemá nikde pomník

Co nikdo nezná než my ,

Kteří jsme se šatili milovali procházeli za oněch dnů

Co zahyne navždy co nikdy nebude obnoveno

Pozemská a vezdejší tvářnost našich životů

Mezihra

1. NEVERMORE

Slyšel jsem je na konci každého příběhu

Ta slova

Ta havraní slova

Ta slova sněhobílá

S hrdélkem od krve

Každé vyprávění končilo

Z prázdnin bylo vždy nutno se vrátit

Nebylo možno prodlužovat do nekonečna

Ani jaro ani dětství ani první lásku

Dobrou noc

Říkalo se - Na shledanou zítra

Ale zítra není dnes a tam není zde

Ani dnes není dnes a zde není zde

Pošetilci

Hledají včerejší den

Já to vím

Málem jsem zašel na to

Ale není možná zvrátit

Zákon věcí a světa

Světa ve kterém žijeme

Neboj se a řekni

Slova vzpříčená jako jílec a čepel meče

Jako ramena kříže

Nevermore

Přeložen do řeči lásky
Do řeči naděje a víry
Kterou nic nezhasí
Zní ten chorál
Ze všech životů ze všeho bytí a ze všech duší:

Per omnia saecula saeculorum
In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti
Na věky amen

2. ČAS

Řekli o tobě že spaluješ růže
Blázní
Kteří nevědí že růže neuvadají

Carpe diem
Chtěli namluvit srdci
Které odbíjí jako zvony na orloji
S každou vteřinou:

Trhej věčnost

Ale já tě budu jen chválit
Čase
Nikdy nestojící a neváhající

Nebylo muk takových aby se neskončila
Nebylo vteřiny tak dlouhé
1 když to byla vteřina před popravou
Aby ji nebylo možno přechkat

Nikdy
Jaro se neopozdilo
A spáleniště znova zarostlo travou
Jizvu přikryly květy

A říkám že je dobré
Jestli se valíš jako řeka Lethe
Pohřbíváš na svém dně ztracené valouny
Pohřbíváš naše dni
Na věky

Říkám že v tobě
Jen v tobě po tajemných cestách
Neviditelně kráčí Milost

A tebou pracuje Prozřetelnost
Vždy dobrá a spravedlivá
Ty vřeteno našimi osudy roztáčené
Ty kolovrate obcování duší

Jenom pohani tě nazývají jménem smrti
Ale já tě chválím
Že ji přibližuješ
Že přibližuješ
Hodinku skončení pozemské pouti
Není to rozloučení ale shledání
A smrt po dobrém životě
Je sladká

Štědře a v dobách vyměřených
Udělujete co Bůh má největšího
Sedmero svátostí a šťastný skon
Poslední svátost největší

Skrze tebe se blíží Advent
Advent a Poslední Soud
Jak bliženci na věky blízko

Hvězdy se nadějí třesou

Jenom maličko Čase
Ó čase
A nebude času
Nebude touhy a čekání
Jen láska a věčnost!

3. ZAPOMENUTÉ TVÁŘE

Bral jsem už klobouk
Sahal po klíce
Pak jsem se vrátil
Shodil převlečnick
A nevyšel

Už nikdy jsme se neviděli

V tanečním sále
Prostřed vřavy třeštění a nudy
Sám
Tu celou noc

Až u východu
Zamihly se povědomé oči
Něco chtěly

Platil jsem šatru
Venku vločky smočily mi čelo
Tramvaj přijížděla

Co bys mi říkal?

.Jsou tváře
Které pro nás byly .
Jen tváře v davu
Deště už je dávno smyly

A zatím někdo nosil naši tvářnost
Až u srdce jak uhlík rozžhavený
A zatím někdo držel se nás
Jako lana v agonii smrti

A Bůh ví
Která přehlédnutá prosba
Nám na odchodu
Vytane!

4. MILOST

Čekala jsem pod okny na ulici
Večer když lucerny rozsvěceli
Trpělivě jak věrná milenka
Ve stínu stromů
A celé hodiny v letním žáru
Na kraji chodníku
Za deště pod tvým oknem jsem přecházela

A jindy jsem klepala na dveře
Zvonila v prázdném pokoji
A když jsi byl daleko a nejdál
Na tebe a za tebe jsem přemýšlela

Potkával jsi mě často a neznal
Potkával jsi mě dávno a mijel
Potkal jsi mě a pohrdl mnou
Vrátila jsem se když nebylo proč
Nejméně čekána znovu jsem přišla

Byla jsem ti věrná když jsi mě zrazoval
Přiznávala jsem se k tobě když jsi mě zapíral
Milovala jsem tě když tě nemiloval nikdo

Milovala jsem tě takového jaký jsi
Jaký budeš v hodině smrti
Jak sebe sama neznáš
A jak tě nezná nikdo z tvých přátel
Milovala jsem tě víc než ty sám

A vzala jsem ti co jsi miloval
Co jsi miloval pošetilou láskou
A sebe jsem ti dala

Dala jsem ti nekonečně víc než jsi moh ztratit
Dala jsem ti nekonečně více než jsi moh kdekoli získat
Stojím tu u tebe a držím tě za ruce

Prosím

Přijmi mě
Dávám ti všechno a nic za to nechci

5. ANDĚL STRÁŽNÝ

Můj Strážný Anděl byl stále se mnou
Vždy
Neopustil mě ani na chvíli
Vím to

Neviděl jsem ho
Nevěděl jsem o tom
Nevěděl jsem že je to můj přítel

Hráli jsme si na barvy
Na paní z Frýdku
Slyšel jsem ho mluvit zcela zřetelně

Byl jsem na něj hrubý
Vykríkával jsem nadávky
Plival jsem na něho
Bil jsem ho a kopal jsem ho

Neodešel

"

Bylo tma
Ani stín se nehnul v koutě
Zamčeno
Záclony staženy
Myslil jsem že jsem sám

Byl tam v tom tichu

Sehnul mou hlavu
Podlomil kolena
Rozloupil pyšnou skořápku úst

Jednou vzal mou ruku
A učil ji znamení kříže

Lidé říkají

Že stín je náš věrný druh

Ale tady ten chodí po mém boku i když slunce nesvítil.

Dokonce právě tehdy

Nechce nic pro sebe

Chce všechno pro mne

To jest chce pro mne Boha

Slyšel jsem ho plakat

Bylo to jako pláč dítěte

Slyšel jsem ho smát

Bylo to jako smích pacholátka

Teď stojí za mnou

A dívá se co píš

Chtěl bych

Aby stál u mé hlavy

Až přijde konec

6, MANŽELSTVÍ

To není lehké
Je to těžké
Je to kříž'

Dvě nesmrtelné duše ustavičně vedle sebe
Pomysli
Dvě věci z tak nesmírně cenné látky
Že jejich jediným cílem je Bůh
Že jejich jedinou kupní hodnotou
Je krev Páně
Že jejich jediným domovem je věčnost

A dvě bytosti porušené
Dvě bytosti uvězněné
Uprostřed věci jejichž míra je konečná
Jejichž míra je vždycky příliš malá
Pro toho kdo by měl obléknout Ježíše Krista
Kdo přijímá Tělo a Krev našeho Pána

Není to lehké prát špinavé prádlo
Není to lehké bavit se o všedních věcech
Není to lehké bavit se o vznešených věcech
Není to lehké vidět druhého jíst spát potit se v noci
A stámoût a zrát k smrti

Není to lehké
A je to slavné
Je to tak správné
Ustanovil to sám Ježíš Kristus
Je to cesta svatosti
Stejně snadná a stejně strmá

Jako každá jiná cesta svatosti

To jenom my
Šlapeme nohama po svátostech

Jako rezavé listí leží v lese pohozené'

Je podzim

Je podzim světa už po celá staletí

Chodíme jako slepi

Duše mé duše

Copak je nezvedneme?

7. DĚTI

Nevíte koho máte ve svém domě
Nevíte
Kdo je poslal
Nevíte
Jinak byste nebyli takoví

Jinak byste se chovali jako v kostele
To jest byli byste přirození a prostí
Cudní jako v ráji
Hráli byste si s nimi
Byli byste bez starosti jako ptáci
Nebeští

.YezmiJeníčka a tiskni ho k srdci
Je to jako bys tam tiskla
Kosti svatých mučedníků

Léon Bloy to věděl

A poslouvej Mařenku
Taková slova nikdy neuslyšíš
Nikdy je nebudeš číst v knihách

Přijímejte je
Přijímáte samého Boha
Je tu - ve vašem domě
- Kdokoli přijme nejmenší z těchto

Maličkých Mne
Přijímá -

Kristus to řekl

Je to tak pravda doslova
Mysleli jste někdy na to?
Rozuměli jste tomu tak?
Jsou Kristus neboť Kristus to řekl

Ó děti!

Nebudete stále dětmi
Má děťátka
Budete velcí jako my
To znamená menší menší před Bohem
Velcí jen svou bídou jako my

Vzpomeňte si pak na toho který psal
Tato slova

Na věčnou paměť
Nesmírné milosti Boží

Až jeho kosti budou v zemi!

- XXVIII.

Tu stojím já
Arnošt Jenč
To je má tvář
Můj smutek stejný za všech vlád
Já který jsem se změnil

Přibylo hanby ubylo studu
Přibylo let a ubylo krásy
Srdce pokulhává s krokem času

To všechno neulehčí bezbřehému stesku

Však přijal jsem znamení
Které není možno obejít
A není možno zapřít

Byl jsem zapsán do knihy živých
Nedám se škrtnout

Byl jsem pasován na rytíře

V té chvíli kdy mi byla vyražena zbraň
Kdy jsem držel zlomené dřevce
Vím to

Nechci už jiné kopí
Zde je mé srdce

Tělo je křehké
Neznám hodinu smrti
Přibylo hanby ubylo studu

Přibylo tuku přibylo váhavosti

Na čele pošpiněném
Svítl to znamení zkřížené třtiny
Zkřížených mečů
Znamení bezbrannosti

Mohu být prodán
Mohu být zabit

S ním nezhyňu

XXIX.

Někdy přijdeš domů a na stole
Bělá se obálka
Kdo umřel?
Kdo se to vdává? Kdo se zrodil?

Jindy mezi tebe a obličej
Ten a ten vsune se
Den potom týden rok a jsou to
Najednou léta

Pro přílišnou blízkost
Nevíš spravedlivě:
Žena děti

A sobě sám
Ó čtenáři
Jak jsi známý i cizí

Nikdy
To není (a nebylo) jinak
Však víš

Ztajené jizvy a
Odkrytá rána

Vyprávěl jsem ti příběh
Na okraji papíru jsou stopy krve
Dnes už je po všem
A přece

Na ostří nože pásma běží dále

Jiné

krutější a nepochopitelnější
Rovnováhy je teď třeba

To je věk moudrosti
Je nutno bít se

Souboj s andělem
Ten nikdo za mne
Nepovede

A tak jsem chodil příteli

A mezi schůzkami a rozhovory
Mezi stoly skříněmi a stromy
Mezi čekáním a sklenicemi
Mezi touhou netrpělivostí a rámy pro obrazy

Slýchal jsem hudbu

Neuměl jsem ji opakovat
Neuměl jsem ji vyslovit

Budeme obmyti jak Neviňátka

Budeme čistí
Můj příběh
Tvůj příběh ó bratře

Bude kýmsi vypravován
V jednom velikém předivu příběhů

Navečer
Kdy se rádo poslouchává
Kdy už není třeba se loučit
A říkat sbohem!